



Inatsisartunut ilaasortaq Marie Fleischer, Demokraatit

**Assigiimmik akeqartitsinerup ilaannakortumik atorunnaarsinneqarnera pillugu Inatsisartunut ilaasortaq Marie Fleischerip apeqqutaanut §36 imm.1 akissut.**

22. maj 2012

Postboks 1037  
3900 Nuuk  
Oq/tel +299 34 50 00  
Fax +299 32 46 14  
oed@gh.gl  
www.nanoq.gl

**Apeqqu 1a:**

Assigiimmik akeqartitsinerup ilaannakortumik atorunnaarsinneqarnera peqatigalugu akileraarutinik allanngortitsineq naluneqanngitsutut ingerlanneqarpoq. Tamanna assigiimmik akeqartitsinerup atorunnaarsinneqarnerata isorliunerusuni sulisartumut nalinginnaasumut suliamut ilinniagaqarsimanngitsumut pitsaanngitsunik kinguneqannginnissaanut qanoq naapertuutsigaa?

**Akissut:**

assigiimmik akeqartitsinerup iluarsaaqqinerup ilaqtariinnut inuussutissarsiornermullu sunniutaanik naliliigallarneq naalackersuisut Inatsisartut 2006-imi ukiakkut ataatsimiinneranni saqqummiunniarpaat. Nassuiaammi 2005-imi 2006-imilu assigiimmik akeqartitsinerup iluarsaaqqinnerup akileraarutinillu allanngortitsinerup aningaasaqarnikkut sunniutissai erseqqissarneqassapput.

Naatsorsuigallarnerit ilimanarsisippaat akileraarutinik allanngortitsineq assigiimmillu akeqartitsinerup iluarsaaqqinneq ataatsimut isorliunerusuni sulisartunut ilinniarsimanngitsunut amerlanernut iluaqutaassasut.

**Apeqqu 1b:**

Naalackersuisut allanngortitsinerit taaneqartut marluusut tunngavigalugit qinnuigineqarput nassuiaaqullugit illoqarfinnut tamanut Qaqortoq, Nuuk, Sisimiut Ilulisallu pinnagit, ukiuni kingullerni tallimani aningaasat pissarsiassat nalinginnaasumik ineriartornerat nassuiaaqullugu. Nassuiaat skematut ilusilerlugu tassungalu ilanngunneqartunik nassuiaatitalerlugu nassiuinneqassasoq kissaatigineqarpoq.

**Akissut:**

Assigiimmik akeqartitsinerup iluarsaaqqinnerup naliliigallarneq naatsorsuinerup illoqarfinni tamani ilaqtariit assigiinngitsut tamarmik 2003-mit 2006-imut akissaa-taannik ersersitsisunik imaqaassaaq. Naatsorsuinerup taakkunani assigiimmik akeqartitsinerup iluarsaaqqinnerup akileraarutinillu allanngortitsinerup aningaasaqar-

nikkut kingunerisassaasat ersersinneqassapput. Taamaattumik apeqqutip matuma soqutigisarsiuunngitsumik naleqquttumillu tunngaveqarluni akineqannginnerani assigiimmik akeqartitsinermik iluarsaaqqinnerup naliliiffigineqarallannerata naammassinneqarnissaa Naalakkersuisut utaqeqqaarniarpaat.

#### **Apeqqut 2:**

Kissaatigineqarpoq nassuiarneqassasoq kommunit pisariaqartitsineq naapertorlugu ikiorsiissutitut aammalu pisariaqavissuinnarnut ikiorsiissutitut aningaasartuutaat assigiimmik akeqartitsinerup ilaannakortumik atorunnaarsinneqarnerata kingorna qanoq allanngoriartorsimanersut.

Akissummi akissutip sukumiisup saniatigut kissaatigineqarpoq, kommunit immikkut tamarmik qulaani taaneqartunut ukiuni kingullerni arfinilinni aningaasartuutaasa allanngoriartornerat takussutissiorneqassasoq.

#### **Akissut:**

Naatsorsueqqissaartarfiup pisariaqartitsineq naapertorlugu ikiorsiissutit annertusisanut kiisalu pisariaqartitsivissuinnarnut ikiorsiissutitut ukiumoortumik aningaasartuutit ukiumoortumik saqqummersittakkami *"Isumaginninnikkut ikiorsiissutisisartut"* saqqummersittarpai. Taamaalilluni 1. januar 2005-imi assigiimmik akeqartitsinermik iluarsaaqqittoqareerneranit pisariaqartitsineq naapertorlugu ikiorsiissutit annertusisat kiisalu pisariaqartitsivissuinnarnut ikiorsiissutit qanoq annertutiginerannut kisitsisaateqartoqanngilaq.

2005-imi pisariaqartitsineq naapertorlugu ikiorsiissutit annertusisat kiisalu pisariaqartitsivissuinnarnut ikiorsiissutit kisitsisitaannik 2006-ip naanerani aatsaat tamanut saqqummiussinissaq Naatsorsueqqissaartarfiup naatsorsuutigaa.

Kommunini ukiuni 2000-imit 2004-mut pisariaqartitsineq naapertorlugu ikiorsiissutit annertusisat kiisalu pisariaqartitsivissuinnarnut ikiorsiissutit qanoq annertutiginerat ilanngussa 1-imi takutinneqarput.

#### **Apeqqut 3:**

Illoqarfinni nunaqarfinnilu inoqutigiit amerlassusiisa allanngoriartornerat nassuiarneqassasoq kissaatigineqarpoq. Akissuteqaat imaqassaaq illoqarfiit nunaqarfiillu tamakkerlugit ataasiakkaarnerannik aammalu ukiunut kingullernut tallimanut.

#### **Akissut:**

Nunatsinni najugaqarfinni tamani ukiuni kingullerni tallimani inoqutigiit amerlassusiisa allanngoriartornerat naatsorsorneqassappat Naatsorsueqqissaartarfik immikkut ingerlatsisariaqarpoq. Tamanna piffissaliussaq naatinagu pisinnaasimanngilaq. Taamaattumik naatsorsukkanik erseqqinnerusunik suli kissaateqartoqarpat Naalakkersuisut apeqquteqartoq Naatsorsueqqissaartarfimmut innersuussutissa-vaat.

Assigiimmik akeqartitsinermik iluarsaaqqinnermik naliliigallarnermi Inatsisartut 2006-imi upernaakkut ataatsimiinnerani saqqummiunneqartumi iluarsaaqqinnerup innuttaasut nuttarnernannut sunniutit aamma ersersinniarneqassapput.

Assigiimmik akeqartitsinerup atorunnaarsikkiartuaarneqarnerata aallartinneranit ukiut aappaata affaa suli qaangiutinngilaq Piffissaq sivikimmat sivisuumik atuine-up, soorlu innuttaasut najugassaminnik toqqaasarnerisa allannguutaasa sunniutiginnaasaat misissoruminaapput.

Tabel 1-imi inoqutigiit 2001-imi januaarimit 2006-imi januaarimut illoqarfinni nunaqarfinnilu amerlassusaat Naatsorsueqqissaartarfiup ukiumoortumik saqqummersit-tagaa "Kalaallit Nunaanni innuttaasut" malillugu takutinneqarput. Takuneqarsinnaavoq nunaqarfinni inoqutigiit amerlassusaat 1. januar 2001-imi 2.829-nit 1. januar 2005-imi 3.090-imut amerleriarsimasut.

**Tabel 1: Inoqutigiit amerlassusaat 1. januar 2001-imit 2006-imut**

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Illoqarfiit	17.709	18.632	18.732	18.960	19.428	19.347
Nunaqarfiit						
il.il.	2.829	3.075	3.096	3.119	3.090	3.411
Katillugit	20.538	21.707	21.828	22.079	22.518	22.758

Paasissutissarsiffik: Naatsorsueqqissaartarfik- "Kalaallit Nunaanni innuttaasut" ukiuni 2001-imit 2006-imut.

"Kalaallit Nunaanni innuttaasut" saqqummersinneqartumi kingullermi Naatsorsueqqissaartarfiup naatsorsueriaaseq allanngortissimavaa inoqutigiillu 1. januar 2006-imi amerlassusaasa kisitsisitaat ukiuni qaangiuttuni kisitsisinut toqqaannartumik assersuussassaangillat.

**Apequt 4:**

Piginneqatigiilluni inissianut aamma 10/40/50 atorlugu illulianut soqutiginninneq anertusiarporpoq. Naalakkersuisut tamanna piviusorsiorlutut isigaat, tassa inissiat nalinginnaasut atorunnaartut ameriartornerat ilutigalugu pisariaqartitsineq iluaquserneqassamat, taamaalillutillu utaqqsut allassimaffii ikilisinneqarlutik, qitiusut tungaanniit nalinginnaasumik inissiat amerlanerusut sananeqanngikkaluartut?

**Akissut:**

Aningaasanut Nunanullu allanut Naalakkersuisoqarfik apequt 4 pillugu Ineqarnermut, Attaveqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoqarfimmit akissutinik imaatunik tigusaqarpoq:

Innuttaasut namminneq pigisaminnik inigisaqarnissamat soqutiginniliartuinnarnerat Naalakkersuisut pitsaasuusoraat. Pineqartumi ukiorpassuarni suliniuteqarneq maanna piginneqatigiilluni inissiateqartarnerup Nunatsinni tamarmi atugaalerneranik kinguneqarpoq. Aammattaaq 10-40-50-imik aqqissuussinerup aamma sine-riammi atugaalernera Naalakkersuisut oqaatigisinnaavaat. Aammattaaq kommunit

inissiaataannik attartortittakkanik pilersitsinissamut kommunit tapiiffigeqqullutik qin-nuteqarsinnaapput.

Naalakkersuisut nalunngilaat innuttaasut siullermeerlutik piginneqatigiilluni inissiaatitaartut imaluunniit 10-40-50-imik aaqqissuussineq atorlugu taarsigassarsillutik illutaartut pisortat inissiaataannit attartortittakkamit anikkajuttartut.

Tamatuma kingunerisarpaa pisortat inissiaataanni attartortittakkani inissiat atorneqanngitsut ataatsimik ilanerat.

Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu 1991-imiilli piginneqatigiilluni inissiaatinut 750-iusunut erniaqanngitsumik akilersugassaangitsunillu taarsigassarsititsisimapput. Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu 1998-imiilli 10-40-50-imik aaqqissuussineq atorlugu inissianut nutaanut 191-inut taarsigassarsititsisimapput. Nalaakkersuisut taamaalillutik misilittakkat aallaavialugit pisortat inissiaataannik inissianik taamatulli amerlatigisunik attartortitseqqilersimanissaat naatsorsuutigisinnaavaat.

Tamatuma saniatigut 2005-i tikillugu ilanngullugulu inissianut 325-nut naammassineqaleruttortunut neriorsuuteqartoqarsimavoq inissiallu naammassiniariapata akilerneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Ukiumi matumani 2007-imilu inissianut 159-nut neriorsuuteqartoqarpoq.

Naalakkersuisut isumaqarput innuttaasut akissaqarluartut namminneq pigisaminnik pilersorsinnaasariaqartut tamatumalu pinissaanut periarfisseeqataanissaq kissaatigalugu. Taamaattumik inissiat assigiinngitsorpassuunissaat pingaaruteqarpoq inuit aalajaatsumik isertitallit aningaasaqarnerminnillu aqutsisinnaasut aamma namminneq pigisaminnik ineqarnermik iluaqutaannik takunnissinnaanngorlugit. Piginneqatigiilluni inissiat inissiallu 10-40-50-imik aaqqissuussineq atorlugu sanaartukkat maanna sananeqartut amerlanersaat 105 kvadratmeteriunerupput. Tamatumunnga sanilliullugu Namminersornerullutik Oqartussat inissiaataat attartortittakkat agguaqatigiissillugu 70 kvadratmeteriupput.

Naalakkersuisut isumaqarput inuit annerusunik piginneqatigiilluni kiisalu 10-40-50 atorlugu inissialiorsimasut agguaqatigiissitsinermi isertitaqarnerusut. Isertitaqartartut allat aamma inissiaq 70 kvadratmeterit missaanniippat assersuutigalugu piginneqatigiilluni inissiamut aningaasalersuisinnaanissaat naalakkersuisut naatsorsuutigaat.

Taamaattumik Naalakkersuisut Nuummi piginneqatigiilluni inissianik minnerusunik 150-it missaanniittunik pilersitsinissamik suliassaq AI 2007-imut ilannguppaat, tamatumani sanaartornermut aningaasartuutit kvadratmeterimut 16.500 kr.-it missaanniillutik. Tamatuma kingunerissavaa inuit isertitakinnerusut aalajaatsumilli isertitallit aamma piginneqatigiilluni inissiamik pisinissamut periarfissaqalernissaat.

Naalakkersuisut nalunngilaat pisortat inissiaataanni attartortittakkani najugaqartunit inissiat namminersortunit pigineqartut najugaqartunit paarilluarneqarnerusartut. Aammattaaq namminersortut inissaateqarnerisa iluaqutissartaraa piginnittup aserfallatsaaliinermik iluarsaanermillu nammineq nammagaqartussaana. Pisortat inissiaataannut aningaasalersueqqinneq ukiumoortumik aningaasanut inatsisini tullerriaarinermi ingerlaavartumik ilanngunneqartarpoq tullerriaarinernullu allanut pingaarutilinnut "unammillertussaallutik". Namminersortut sanaartulerpata tamanna pinngitsuuinneqarsinnaavoq.

Taamaattumik inissianik attartortittakkanik sanaartornermut Namminersornerullutik Oqartussat tamakkiisumik aningaasalersuinissaat Naalakkersuisut pilersaarutigingilaat. Taamaattorli kommunip inissiaatissaanik attartortittakkanik sanaartornermut tapiiffigineqarnissamut kommuninit qinnuteqaatit Naalakkersuisut akuerisarpaat kiisalu 10-40-50 atorlugu piginneqatigiilluni inissianut taarsigassarsisitsisarlutik.

Utaqqisut allattorsimaffiitut pioreersunut tunngatillugu periutsimik nutaamik pilersitsinissamut KANUKOKA-p suleqatigineqarnissaa Naalakkersuisut kissaatigaat. Utaqqisut allattorsimaffianni pioreersuni inuit utaqquisunut allatsittarput pineqartoq inissaqavinnginnersoq inissaqavinnerlorluunniit takuneqarsinnaanngitsumik, taamaattumillu inissamik pisariaqartitsiniviit eqqortumik takuneqarsinnaasaratik.

Maanna utaqquisunut allatseriaatsimi taamaalilluni imaappoq inuit allatsittartut inissaminillu neqeroorfigineqarnissaminnut utaqqillutik. Taamatut aaqqissuussinikkut inissianik allaffissornikkut aqutsisut allaffissornerujussuusarput, tassami inissiamik inueruttoqarnerit tamaasa amerlanerusut ikinnerusulluunniit allaffigiortorneqartussaammata. Naak assersuutigalugu pisortat Nuummi inissiaataannut attartortittakkamut utaqquisut allattorsimaffianniittut amerlagaluaqisut A/S Inissiaatileqatigiiffik INI Nuummi inissiaqarfiit ilaanni inissiamik inueruttoqarpat inunnut utaqquisut allattorsimaffianniittunut 70-it missaanniittunut allagaqartussaavoq.

Periuseq nutaaq imaassinnaavoq inuit utaqquisut allattorsimaffiannut allatsissinnaallutik allatsiffik ullulerlugu. Inissiamik inueruttoqarpat inissiaq neqeroorut-gineqassaaq, tamannalu internettik allagarsiinikkullu pisarsinnaalluni. Utaqqisut allattorsimaffiannut allatsissimasut taamaalillutik inissiamut qinnuteqarsinnaassapput utaqquisullu allattorsimaffianni sivisunerpaamik allaqqasimasoq inissiamik neqeroorfigineqarluni.

Taamatut utaqquisut allattorsimaffiannik allaffissornikkut nutaamik aqutseriaaseqalernikkut inissianik pisariaqartitsiniviup pisortallu inissiaataannik attartortittakkanik piumasaqassutsip ersersinneqarnissaa Naalakkersuisut naatsorsuutigaat.

Ikinngutinnersumik inuulluaqqusillunga

Josef Motzfeldt

**Ilanngussaq 1: Pisariaqartitsineq naapertorlugu ikiorsiissutitut annertusisanut pisariaqartitsivissuinnarnullu ikiorsiissutitut 2000-2004-mi aningaasartuutit**

Tabel 1: Pisariaqartitsineq naapertorlugu ikiorsiissutitut annertusisanut 2000-imit 2004-mut aningaasartuutit tusind kr.-inngorlugit

	2000	2001	2002	2003	2004
Nanortalik	603,7	423,1	611,8	572,7	636,9
Qaqortoq	198,8	234,8	94,4	90,8	169,5
Narsaq	880,7	1.059,7	1.018,1	1.383,8	1.567,8
Paamiut	40,8	0,0	99,0	39,7	0,0
Nuuk	834,8	679,0	1.293,0	1.441,1	3.412,8
Maniitsoq	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sisimiut	2.692,5	2.213,5	2.783,2	3.192,8	3.582,4
Kangaatsiaq	37,4	14,3	18,4	0,0	0,0
Aasiaat	1.041,8	1.182,8	1.254,5	1.104,4	1.373,1
Qasigiannugit	0,0	0,0	0,0	0,0	203,2
Ilulisat	531,8	1.131,6	1.292,9	1.906,4	2.057,0
Qeqertarsuaq	30,5	16,4	0,0	10,9	11,5
Uummannaq	510,2	792,2	900,7	982,0	1.051,7
Upernavik	78,2	151,0	145,1	202,7	230,3
Qaanaaq	80,6	69,0	67,9	102,3	52,1
Ammassalik	2.309,6	2.386,5	1.071,6	363,9	419,6
Ittoqortoormiut	0,0	11,8	8,4	0,0	15,7
<b>Katillugit</b>	<b>9.871,4</b>	<b>10.372,9</b>	<b>10.660,8</b>	<b>11.394,1</b>	<b>14.786,4</b>

Paasissutissarsiffik: Naatsorsueqqissaartarfik - Statistik Banken

Tabel 2: Pisariaqartitsivissuinnarnut ikiorsiissutitut 2000-imit 2004-mut aningaasar-tuutit tusind kr.-inngorlugit

	2000	2001	2002	2003	2004
Nanortalik	4.007,5	3.910,7	4.725,6	6.311,0	5.976,1
Qaqortoq	4.966,6	5.691,5	6.766,0	8.176,6	7.559,4
Narsaq	2.334,9	2.759,5	2.388,3	2.544,5	2.851,6
Paamiut	3.619,3	3.828,2	4.230,9	3.449,9	3.720,2
Nuuk	23.476,9	23.901,3	29.909,3	27.713,0	20.726,5
Maniitsoq	5.639,2	5.593,6	5.737,5	7.038,8	6.412,6
Sisimiut	5.118,5	4.938,7	5.616,3	5.802,1	5.761,2
Kangaatsiaq	3.240,7	3.195,6	3.972,2	4.561,0	4.483,7
Aasiaat	5.337,3	5.584,8	5.752,6	5.657,6	5.599,7
Qasigiannugit	2.038,8	4.195,1	3.084,3	2.737,7	2.265,4
Ilulisat	3.605,4	3.662,0	3.308,3	3.759,9	4.163,0
Qeqertarsuaq	472,9	614,7	1.088,3	1.188,0	1.635,4
Uummannaq	2.060,2	2.656,9	2.893,6	2.730,3	2.415,6
Upernavik	2.514,5	1.917,8	1.928,7	2.657,0	3.274,5
Qaanaaq	939,2	759,3	904,1	810,1	959,5
Ammassalik	4.690,5	4.565,4	5.686,8	6.308,6	6.445,2
Ittoqortoormiut	537,3	555,0	552,4	450,4	813,7
<b>Katillugit</b>	<b>74.578,5</b>	<b>78.316,9</b>	<b>88.538,7</b>	<b>91.886,7</b>	<b>85.006,6</b>

Paasissutissarsiffik: Naatsorsueqqissaartarfik - Statistik Banken